

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

นางกตชญา เทียงรัตน์

ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

คำนำ

คู่มือ ปฏิบัติงานกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ทุกกลุ่มงาน ซึ่งเป็นกลุ่มงานดำเนินการเกี่ยวกับ การนิเทศการศึกษา วิเคราะห์วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานเท่าเทียมกัน โดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายของการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย แนวคิด งานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่ง งานตามขอบข่ายภารกิจงานของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ทั้ง ๖ กลุ่มงาน การมอบหมายงาน และแนวปฏิบัติราชการการรายงานผลการปฏิบัติราชการ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อศึกษานิเทศก์ทุกท่าน
กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	๒
สารบัญ.....	๓
ตอนที่๑บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์	๔
งานตามหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่ง.....	๔
งานตามขอบข่าย ภารกิจของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา	๔
ตอนที่๒การมอบหมายงานกลุ่มงานนิเทศติดตามและประเมินผลระบบการบริหารการศึกษา.....	๖
ตอนที่๓คู่มือขั้นตอนการดำเนินงานการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.....	๗

ตอนที่ ๑

บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์

งานตามหน้าที่ ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่งศึกษานิเทศก์ทุกคน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๑ มีหน้าที่ปฏิบัติดังนี้

๑. หน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานนิเทศการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน ดังนี้

๑.๑ งานนิเทศการศึกษา โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาการวัดและประเมินผล การศึกษาพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

๑.๒ การศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการ เพื่อจัดทำเป็นเอกสาร คู่มือและสื่อใช้ในการปฏิบัติงานและเผยแพร่ให้ครูได้ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

๑.๓ การวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ พัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษา เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานและเผยแพร่แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้สนใจทั่วไป

๑.๔ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนการนิเทศและการพัฒนางานวิชาการ

๒. งานตามขอบข่าย ภารกิจของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๑ เป็นกลุ่มงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการ พัฒนาระบบบริหารและจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง ในการบริหารและจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐานเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา โดยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงาน วิชาการและงานนิเทศการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน ศึกษาค้นคว้าทางวิชาการและ วิเคราะห์ วิจัย ติดตามตรวจสอบและประเมินผล เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการนิเทศการศึกษา หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือ ครูและนักเรียนในระดับสูงมีความสามารถในการวางแผนการนิเทศการศึกษา งานวิชาการ งานติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา และจัดทำรายงานโดยแสดงให้เห็นว่าการวิจัยและพัฒนา สร้างองค์ ความรู้ใหม่ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนา การนิเทศการศึกษา มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง มีการถ่ายทอด และได้รับการยอมรับและมีการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ มีเทคนิคขั้นสูงในการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สามารถพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษาจนเป็นแบบอย่างแก่วิชาชีพส่งผลให้ครูและบุคลากร ในเขตพื้นที่การศึกษา สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร มีคุณภาพตามมาตรฐาน

การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพการ กิจ สาระความรู้ และ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๑. การนิเทศการศึกษา ได้แก่ หลักการและรูปแบบการนิเทศ วิธีการและกระบวนการนิเทศ กลยุทธ์ การนิเทศการศึกษาในเรื่อง การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษา การสร้างทักษะในการนิเทศการใช้กลยุทธ์ในการนิเทศ การนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศ การควบคุมและการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศภายใน โดยสามารถวิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริมให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการจัดกระบวนการเรียนรู้การสอนและการบริหารจัดการการศึกษา ประสาน สนับสนุนและเผยแพร่ผลงานด้านการนิเทศการศึกษาแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เทคนิคการนิเทศได้อย่างหลากหลายด้านความเป็นกัลยาณมิตร

๒. นโยบายและการวางแผนการศึกษา ได้แก่ ระบบและทฤษฎีการวางแผน บริบททางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไทยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา แผนการศึกษาระดับชาติและระดับต่าง ๆ การวิเคราะห์และกำหนดนโยบายการศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาและประเมินนโยบายการศึกษา โดยสามารถให้คำแนะนำ ปรัชญาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผลเพื่อจัดทำนโยบาย แผน และการติดตามประเมินผลด้านการศึกษา ให้คำแนะนำ ปรัชญาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการวางแผน ดำเนินงานและการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ให้คำแนะนำ ปรัชญาการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษากระบวนการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถศึกษาวิเคราะห์ วิจัย การจัดทำมาตรฐานและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและการวางระบบการจัดทำรายงานผลการประเมิน

ตอนที่ ๒ กลุ่มงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

นางกฤตชญา เทียงรัตน์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา โดยพิจารณา กลั่นกรองงาน ดูแลให้คำปรึกษาติดตามการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในกลุ่มงาน ดังนี้

มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

๑. หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและจัดการศึกษา
๒. กำหนดแนวปฏิบัติงาน การบริหารงานบุคคล งบประมาณและงานวิชาการในกลุ่มงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
๓. ศึกษา กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติของศึกษานิเทศก์ในกลุ่มงาน พิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง
๔. ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนและประสานงานการปฏิบัติงานในกลุ่มงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ งาน/โครงการ/งานเร่งด่วน ให้ทำตามกำหนดเวลาและมีประสิทธิภาพ
๕. รวบรวมจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาระบบนิเทศและการจัดกระบวนการเรียน
  ๖. ศึกษา สภาพความต้องการของการนิเทศและการจัด กระบวนการเรียนรู้
  ๗. ดำเนินการนิเทศ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และโครงการเป็นฐานได้แก่ การนิเทศโดยโรงเรียนเป็นฐาน ส่งเสริมการนิเทศภายใน ส่งเสริมเครือข่ายนิเทศ ครูแกนนำ ครูภูมิปัญญา ส่งเสริมการนิเทศภายนอก การนิเทศอย่างมีส่วนร่วมการระดมพลังนิเทศจากทุกฝ่าย
  ๘. จัดทำสรุปรายงานผล และเผยแพร่เทคนิคการนิเทศ และการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ
  ๙. นิเทศ ติดตามและประเมินผล การพัฒนาการจัดการเรียน การสอนการจัดการศึกษาพิเศษและด้อยโอกาส
    ๑๐. ส่งเสริมและพัฒนาห้องเรียนหรือสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียน
    ๑๑. ส่งเสริม สนับสนุน ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย สภาพปัญหา เกี่ยวกับระบบบริหาร และการจัดการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา
    ๑๒. รับผิดชอบกลุ่มสาระเรียนรู้คณิตศาสตร์
    ๑๓. รับผิดชอบกลุ่มสาระเรียนรู้วิทยาศาสตร์
    ๑๔. โครงการพิเศษที่ได้รับมอบหมาย
      - ๑๔.๑ โครงการ ๑ อำเภอ ๑ โรงเรียนคุณภาพ
    ๑๕. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ประเภทเอกสาร : คู่มือขั้นตอนการดำเนินงาน
ชื่อเอกสาร : งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศ
และการจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ชื่องาน (กระบวนงาน)

งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. เพื่อให้มีข้อมูลสารสนเทศ ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางสำหรับกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัด เขตพื้นที่การศึกษา

4. คำจำกัดความ

การส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรม รูปแบบ แนวทาง เทคนิค วิธีการ ในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ รูปแบบแนวทางในการดำเนินงาน การสร้าง จัดหาเครื่องมือ นวัตกรรม เพื่อพัฒนาทักษะ ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนที่เป็นการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา รวมถึงการจัดกิจกรรม เพื่อการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

ระบบการนิเทศ หมายถึง นวัตกรรม รูปแบบ วิธีการให้คำแนะนำ ชี้แนะ ส่งเสริม อบรม พัฒนา สร้างเสริมองค์ความรู้ให้แก่ผู้รับการนิเทศทั้งด้านการบริหารจัดการศึกษา การนิเทศการเรียนการสอน และการพัฒนากิจกรรมโครงการต่าง ๆ

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ขั้นตอน กระบวนการ วิธีสอน กิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดให้ผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียน สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ทักษะสามารถนำไปปฏิบัติหรือใช้ประโยชน์ได้

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. วิเคราะห์ภาระงาน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้
2. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการรับการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา
3. จัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

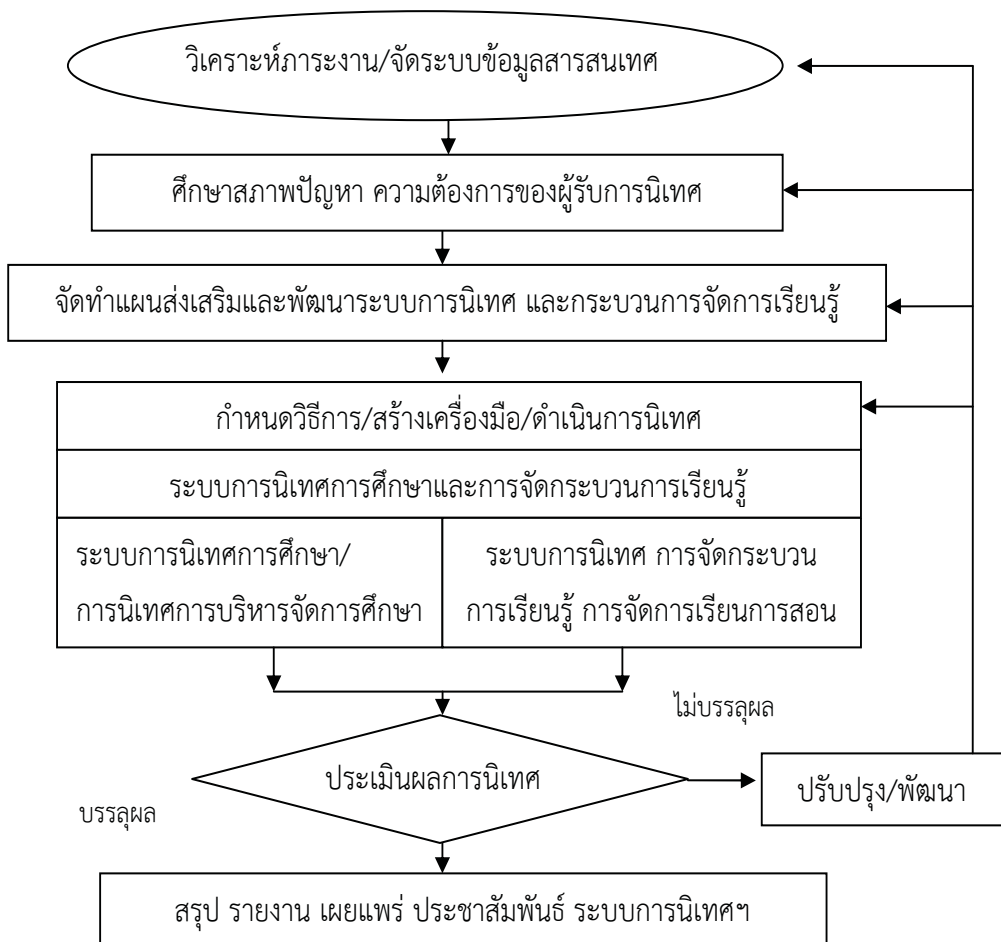

4. กำหนดวิธีการ แนวทางการนิเทศ สร้าง แสวงหาเครื่องมือ นวัตกรรม รูปแบบต่าง ๆ เพื่อดำเนินการนิเทศการศึกษา พัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

5. ติดตามและประเมินผลการนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในคราวต่อไป

6. สรุป รายงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. Flow Chart การปฏิบัติงาน

7. แบบฟอร์มที่ใช้

1. แบบนิเทศติดตามการพัฒนาระบบการนิเทศและการกระบวนกรเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน
2. แบบประเมินผลการพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา เช่น ระบบการนิเทศภายใน การสร้างเครือข่ายการนิเทศ
3. แบบประเมินผลโครงการนิเทศ
4. เอกสารสรุปรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนกรเรียนรู้

8. เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. หลักการพัฒนาระบบการนิเทศภายในและการสร้างเครือข่าย
4. หลักการ นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

9. แบบฟอร์มสรุปมาตรฐานงาน

ชื่อหน่วยงานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการกระบวนการเรียนรู้	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา	รหัสเอกสาร :	
วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาในภาวการณ์พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2. เพื่อให้มีข้อมูลสารสนเทศผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาวการณ์พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา			
ลำดับที่	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ
1.	<p>วัตถุประสงค์งานจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ</p> <p>ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการผู้บริการนิเทศ</p> <p>จัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนากระบวนการนิเทศและการจัดการกระบวนการเรียนรู้</p> <p>กำหนดวิธีการ/สร้างเครื่องมือดำเนินงานนิเทศ</p> <p>ระบบการนิเทศ การจัดการกระบวนการนิเทศ การศึกษา/การบริหาร</p> <p>ประเมินผล การดำเนินงาน</p> <p>ปรับปรุงพัฒนา</p>	มีระบบข้อมูล เอกสารอ้างอิง ประกอบเอกสารปฏิบัติ มีข้อมูลที่ต้อง เป็นปัจจุบัน	กลุ่มงานนิเทศ ๑ กลุ่มงานสาขา ๑ กลุ่มงานนิเทศ ๑
2.		1.วิเคราะห์ภาระงาน นโยบาย จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาระบบการนิเทศ การศึกษา การบริหารการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและการจัดการกระบวนการเรียนรู้	
3.		2.ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการบริการนิเทศและการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา	
4.		3.จัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษา การบริหารการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยใช้อุปกรณ์และสภาพปัญหาความต้องการ	สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา นโยบายและจุดเน้น สพฐ.
5.		4.1 กำหนดวิธีการ แนวทางดำเนินการ เครื่องมือ นิเทศเพื่อส่งเสริมพัฒนากระบวนการนิเทศ การจัดการเรียนการสอน และการจัดการกระบวนการเรียนรู้ 4.2 สร้าง /พัฒนา /แสวงหาเครื่องมือ นวัตกรรม เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษา การนิเทศการบริหารจัดการศึกษา การนิเทศการจัดการเรียนการสอนและการกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4.3 ดำเนินการนิเทศตามระบบ	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ก.ต.ป.น./ ผู้บริหาร
6.		5.1 ประเมินผลและสรุปการพัฒนากระบวนการนิเทศทุกระบบ 5.2 นำผลการประเมินและสรุปผลการนิเทศมากำหนดเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไข วางแผนดำเนินการ ส่งเสริมพัฒนา ต่อไป 6. เผยแพร่ระบบการนิเทศที่มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา	มีข้อมูลผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
เอกสารอ้างอิง	1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3. หลักการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในและการสร้างเครือข่าย 4. หลักการ นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา		กลุ่มงานนิเทศ ๑

คำอธิบายสัญลักษณ์ผังขั้นตอน จุดเริ่มต้นหรือสิ้นสุดกระบวนการงาน กิจกรรมงานหรือการปฏิบัติ การตัดสินใจ ทิศทางหรือการเคลื่อนไหวของงาน จุดเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงาน(ถ้าไม่ภายใน 1 หน้า)

ประเภทเอกสาร : คู่มือขั้นตอนการดำเนินงาน
ชื่อเอกสาร : งานส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชน

1. ชื่องาน (กระบวนงาน)

ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

2. เพื่อให้การปฏิบัติงานร่วมกันของเครือข่ายเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย

3. ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดเครือข่ายบุคคล ครูแกนนำ ครูต้นแบบ เครือข่ายการพัฒนาคุณภาพตามระดับการศึกษา เช่น กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา เครือข่ายโรงเรียนคู่พัฒนา โรงเรียนพี่โรงเรียนน้องเครือข่ายการพัฒนาชุมชน การพัฒนาคุณภาพโดยการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาเครือข่ายห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้

4. คำจำกัดความ

ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน หมายถึง การจัดระบบการนิเทศที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายของบุคคลและหน่วยงาน ทั้งระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ศึกษาความต้องการการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

2. จัดทำแผนสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศทุกระดับ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละเครือข่าย

3. ประชุม/สัมมนาเครือข่ายการนิเทศทุกระดับ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและกำหนดแนวทางการพัฒนา

4. ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

4.1 จัดเครือข่ายบุคคล เช่น ครูแกนนำ ครูต้นแบบ ครูแห่งชาติ ฯลฯ

4.2 จัดเครือข่ายในรูปชุมชน เช่น ชุมชนครูปฐมวัย ครูวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

4.3 เครื่องมือในรูปของระดับการศึกษา เช่น เครื่องมือส่งเสริมประสิทธิภาพระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

4.4 เครื่องมือในรูปของชุมชน เช่น เครื่องมือสุขภาพ เครื่องมือภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

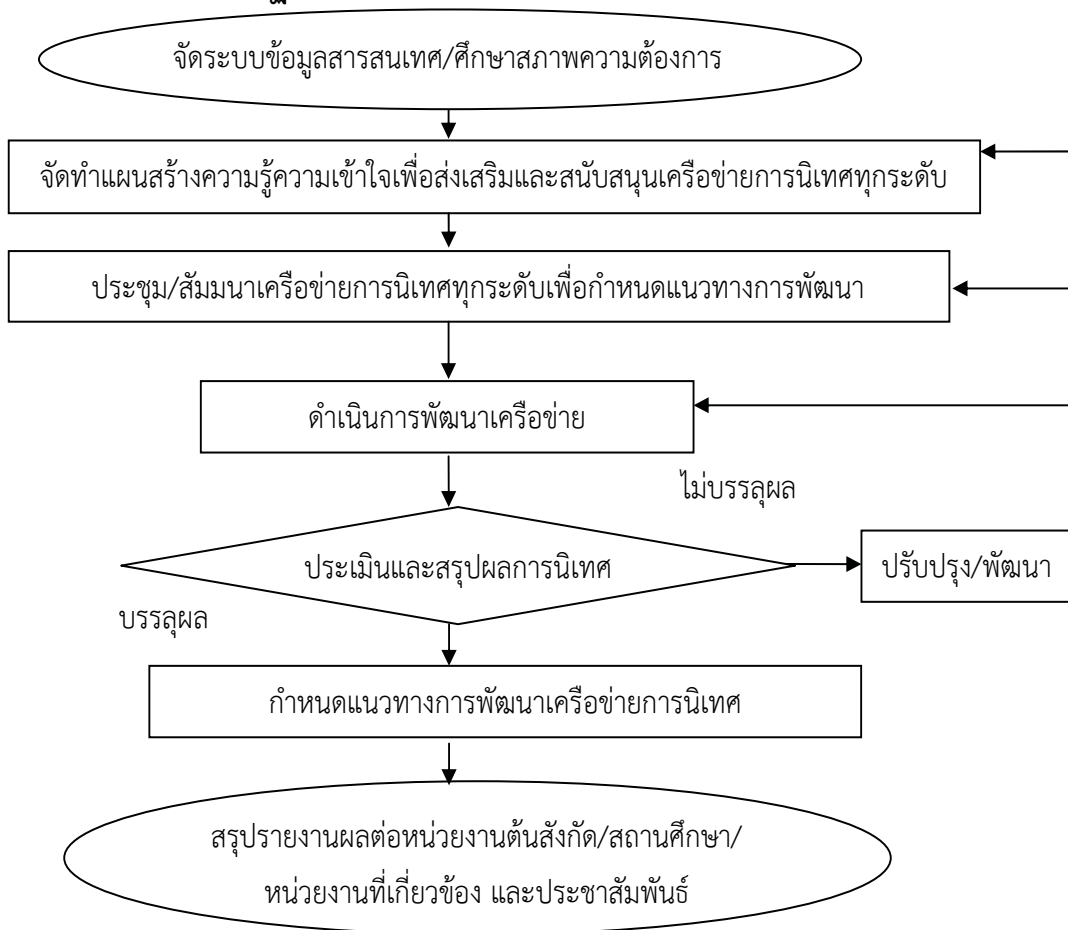
4.5 เครื่องมือในรูปของห้องเรียนหรือสถานศึกษา เช่น การพัฒนาห้องเรียนวิทยาศาสตร์ เครื่องมือโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง เครื่องมือห้องเรียนโรงเรียนในฝัน

5. ประเมินผลและสรุปผลการพัฒนาเครื่องมือการนิเทศ

6. นำผลการประเมินไปกำหนดแนวทางการพัฒนาเครื่องมือการนิเทศทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนต่อไป

7. สรุปผลการดำเนินงานเครื่องมือการนิเทศและรายงานผลการพัฒนาต่อหน่วยงานต้นสังกัด/สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

6. Flow Chart การปฏิบัติงาน

7. แบบฟอร์มที่ใช้

1. แบบสำรวจความต้องการการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศ
2. แบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา

สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

3. แบบรายงานผลการพัฒนาระบบการนิเทศและจัดการเรียนการสอน

8. เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. หลักการสร้างเครือข่าย
4. หลักการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการสร้างเครือข่าย

9. แบบฟอร์มสรุปมาตรฐานงาน

ชื่องาน งานส่งเสริมและสนับสนุนครูช่วยการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	รหัสเอกสาร :
วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเป็นแนวทางในส่งเสริมสนับสนุนครูช่วยการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน 2. เพื่อให้การปฏิบัติงานร่วมกันของเครือข่ายเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย	รายละเอียดงาน 1. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ศึกษาความต้องการการส่งเสริมสนับสนุนครูช่วยการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน 2. จัดทำแผนส่งเสริมและสนับสนุนครูช่วยการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา โดยข้อมูลและสภาพปัญหาความต้องการของเครือข่าย 3. ประชุม/สัมมนาครูช่วยการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจและกำหนดแนวทางการพัฒนาเครือข่าย 4. ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาครูช่วยการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น เครือข่าย บุคคล ชุมชน กลุ่มโรงเรียน พุทธธรรมาสน์ เป็นต้น 5. ประเมินผลและสรุปผลการพัฒนาครูช่วยการเรียนรู้ 6. วิเคราะห์ผลเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาครูช่วยการเรียนรู้ต่อไป 7. สรุปผลการดำเนินงานครูช่วยการเรียนรู้และรายงานผลการพัฒนาต่อหน่วยงานต้นสังกัด/สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	ผู้รับผิดชอบ กลุ่มงานนิเทศฯ
ลำดับที่ 1.	จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ/ศึกษาสภาพความต้องการ	มาตรการสมเทศที่ ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
2.	จัดทำแผนสร้างความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนครูช่วยการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา	แผนการส่งเสริมฯ
3.	ประชุม/สัมมนาครูช่วยการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
4.	ดำเนินการพัฒนาเครือข่าย	จำนวนเครือข่าย กลุ่มนิเทศฯ
5.	ประเมินและสรุปผล	รายงานผลการพัฒนา เครือข่าย
6.	กำหนดแนวทางการพัฒนาครูช่วยการเรียนรู้	มีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนา รายงานสรุปผล
7.	สรุปรายงานผลและประชาสัมพันธ์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด/สถานศึกษา/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มีนาถม - เมษายน
เอกสารอ้างอิง : 1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3. หลักการสร้างเครือข่าย 4. หลักการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการสร้างเครือข่าย		

ประเภทเอกสาร : คู่มือขั้นตอนการดำเนินงาน
ชื่อเอกสาร : งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผล
การจัดการศึกษา

1. ชื่องาน (กระบวนงาน)

งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ของกลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
2. เพื่อพัฒนาการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเขต พื้นที่การศึกษา

3. ขอบเขตของงาน

งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นกระบวนกรนิเทศ ติดตาม ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และประเมินผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในสังกัด

4. คำจำกัดความ

การนิเทศการจัดการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมสนับสนุน รวมถึงการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาเพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ทุกภาคส่วนมีความพึงพอใจ

การติดตามการจัดการศึกษา หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาอาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อจะหาแนวทางแก้ไข โดยยึดการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

การประเมินผลการจัดการศึกษา หมายถึง การตีค่าผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าอยู่ในระดับใดเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

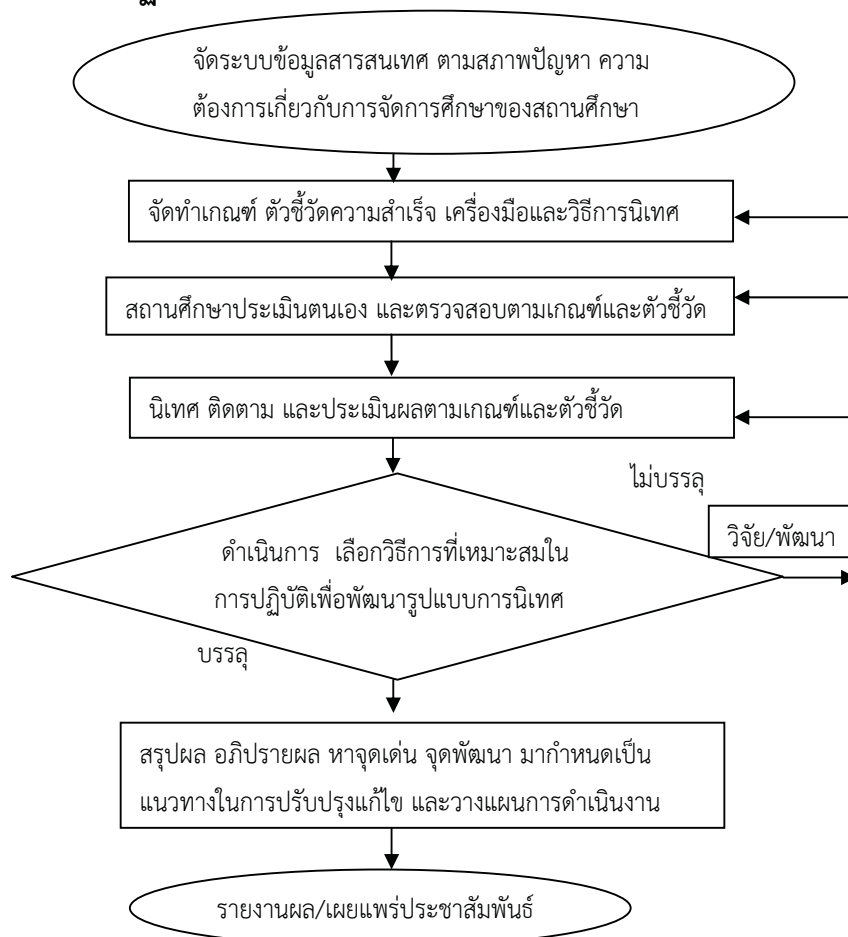
1. รวบรวม จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ตามสภาพปัญหา ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ เครื่องมือ และวิธีการนิเทศ การตรวจสอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. สถานศึกษาประเมินตนเอง และตรวจสอบตามเกณฑ์และตัวชี้วัดการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามเกณฑ์และตัวชี้วัด วิจัย พัฒนารูปแบบ/วิธีการที่เหมาะสม

5. ดำเนินการ พิจารณา คัดเลือกรูปแบบ วิธีการที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินการนิเทศที่ดี หรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

6. สรุปรูป อภิปรายผลจากการดำเนินงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์จุดเด่น จุดควรพัฒนา เพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางานต่อไป

7. เผยแพร่ผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจ

6. Flow Chart การปฏิบัติงาน

7. แบบฟอร์มที่ใช้

- 7.1 แบบสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวการบริหารและการจัดการศึกษา
- 7.2 เกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารและการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา
- 7.3 แบบนิเทศ ติดตาม และสรุปผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

8. เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

- 8.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 8.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 8.3 หลักการนิเทศ ติดตามการบริหารและการจัดการศึกษา
- 8.4 การจัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหาร และการจัดการศึกษา

9. แบบฟอร์มสรุปมาตรฐานงาน

ชื่องาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	รหัสเอกสาร :			
วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา และประเมินผลการทำงานตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 2. เพื่อการนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา					
ลำดับที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ
1.	รวบรวมจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ของสถานศึกษาในสังกัด	รวบรวมจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ตามสภาพปัญหา ความต้องการเกี่ยวกับจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด	ตลอดปีการศึกษา	ข้อมูลถูกต้องเป็นปัจจุบัน	กลุ่มงานนิเทศ
2.	จัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ เครื่องมือและวิธีการนิเทศการ	จัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ เครื่องมือและวิธีการนิเทศการ	ทุกภาคเรียน	สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและจุดเน้นสพฐ.	กลุ่มงานนิเทศ ๑ ก.ต.บ.น./ผู้บริหาร
3.	สถานศึกษาประเมินตนเอง ตรวจสอบตามเกณฑ์	ตรวจสอบการดำเนินการตามเกณฑ์และตัวชี้วัด	ทุกภาคเรียน	สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและจุดเน้นสพฐ.	กลุ่มนิเทศ ๑ ก.ต.บ.น./ผู้บริหาร
4.	นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามเกณฑ์และตัวชี้วัด	นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามเกณฑ์และตัวชี้วัด	ทุกภาคเรียน	สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและจุดเน้นสพฐ.	กลุ่มนิเทศ ๑ ก.ต.บ.น./ผู้บริหาร
5.	ประเมินผลการดำเนินงาน	ดำเนินการพิจารณา คัดเลือกรูปแบบ วิธีการที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนากระบวนการดำเนินการนิเทศที่ดี หรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ	ทุกภาคเรียน	สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและจุดเน้นสพฐ.	กลุ่มนิเทศ ๑ ก.ต.บ.น./ผู้บริหาร
6.	นำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลมากำหนดแนวทางปรับปรุงแก้ไข และวางแผนการดำเนินงาน	สรุป อภิปรายผลจากการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามเกณฑ์และตัวชี้วัด หากจุดเด่น จุดควรพัฒนาเพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางาน	ทุกภาคเรียน	กระบวนการที่เป็นมาตรฐาน ผลการประเมิน	กลุ่มนิเทศ ๑ ก.ต.บ.น./ผู้บริหาร
7.	รายงานผลเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	รายงานผลเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ วิธีการนิเทศที่ดีแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจ	ปลายปีการศึกษา		กลุ่มนิเทศ ๑ ก.ต.บ.น.

เอกสารอ้างอิง : 1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2. หลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

3. หลักการนิเทศ ติดตามการบริหารและการจัดการศึกษา 4. การจัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารและการจัดการศึกษา